

13. Сапун В.А. Механизм реализации советского права // Правоведение, № 1. – 1988. – С. 3-11.
14. Субачев В. В. Философско-логические аспекты диалектической взаимосвязи интересов и прав / В. В. Субачев // Философия права. – 2004. – № 4. – С. 65-73;
15. Толстик В. А. От плюрализма правопонимания к борьбе за содержание права / В. А. Толстик // Государство и право. – 2004. – № 9. – С. 17 – 21.
16. Федосова В. А. Эффективность действия норм советского государственного права / Федосова В. А. – Воронеж : Изд-во Воронежского гос. ун-та, 1984. – 157 с.
17. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношении / Халфина Р. О. – М. : Юрид. лит., 1974. – 351 с.
18. Шлыков С. А. О содержании понятия эффективности правовых норм / С. А. Шлыков // Труды ВНИИСЗ. – М., 1977. – Вып. 8. – С. 19.
19. Эффективность правовой нормы / Кудрявцев В. Н., Самощенко И. С., Глазырин В. В. – М. : Юрид. лит., 1980. – 280 с.
20. Reilly A. Reading the Race Power: a hermeneutic analysis // [1999] MULR 19; (1999) 23 Melbourne University Law Review 476.http

УДК 351.942:340.12:343.13(477)(094.4)

О.М. Литвинов

ЗНОВУ ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПРИХОВАНИХ ІНТЕНЦІЙ КУЛЬТУРИ В ЮРИДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АБО ПРО НОВИЙ СЮЖЕТ З НОВОГО КПК УКРАЇНИ

На основі культурологічного підходу розглядаються можливі причини неадекватних формулювань юридичних термінів, що в умовах вторинних культур стає індикатором злочинних аспектів реальних дій правоохоронних органів як рудиментів їхнього функціонування за часів тоталітаризму. На прикладі формулювання назви ст. 271 КПК України, що не відповідає її змісту, зроблено спробу проаналізувати витoki такої недбалості, що є неприпустимим для мови законодавства, терміни якого мають бути однозначними.

Ключові слова: *юридична термінологія, приховані інтенції культури, правова реальність, вторинні культури, смисли, природне право, КПК України.*

На основе культурологического подхода рассматриваются возможные причины неадекватных формулировок юридических терминов, что в условиях вторичных культур становится индикатором преступных аспектов реальных действий правоохранительных органов как рудиментов их функционирования во времена тоталитаризма. На примере формулирования названия ст. 271 УПК Украины, которое не соответствует её содержанию, предпринята попытка проанализировать истоки такой небрежности, что является недопустимым для языка законодательства, термины которого должны быть однозначными.

Ключевые слова: *юридическая терминология, скрытые интенции культуры, правовая реальность, вторичные культуры, смыслы, естественное право, УПК Украины.*

On the basis of culturological approach the possible reasons of inadequate formulations of law terms are considered. Under secondary cultures conditions this factor is an indicator of criminal aspects of real actions of law enforcement bodies as rudiments of their functioning during totalitarianism. By an example of definition of the name of 271 article of the Ukraine's CPC (Criminal procedural code of Ukraine), which does not correspond to its content, it is made an attempt to analyze the origins of such negligence. Such attitude is inadmissible for language of legislation, which terms must have monosemantic meanings.

Key words: *law terms, invisible intentions of culture, legal reality, secondary cultures, senses, natural law, CPC of Ukraine.*

Цей текст є певним розвитком доволі дискусійної ідеї, що її було презентовано в дещо загостреній формі на одній із коференцій, присвяченій проблемам розвитку кримінальної юстиції в Україні¹, а згодом опубліковано у вигляді статті в цьому часописі². Гранично коротко її можна викласти так. Юридична термінологія, як і будь-яка інша, відбиває не тільки ті конотації (змістовні смисли або, більш образно, смислові аберації), що їх закладають законодавці або творці інших юридичних документів, а й такі, що відбивають інтенції (внутрішньо притаманні та певним чином спрямовані тенденції) тієї культури, у межах якої існує ця термінологія, але вже як вираження особливостей функціонування відповідної правової системи. Це перше. Друге це те, що в культурах, де така термінологія та така правова система є значною мірою, або переважно, або навіть виключно запозиченою, у даній термінології ці інтенції випинаються, тобто виказують справжні смисли діяльності, або окремі аспекти діяльності, що такими термінами визначається. Іншими словами, якщо йдеться про поняття "кримінальна юстиція" чи то "кримінальна міліція" тощо, одним з аспектів діяльності цих інституцій є те, що долає вироблену в культурі (переважно інших народів) ту умовність, яку сьогодні сприймають без "прямого сенсу"³ деяких сталих виразів як професійного гатунку кліше. Звісно, вони, такі кліше як сталі професійні вирази, є в будь-якій сфері діяльності людини (сфері культури), включаючи, наприклад, і

¹ Доповідь "Кримінальна юстиція як кримінальна спільнота" на Міжнародній науково-практичній конференції "Кримінальна юстиція в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку (Другі Донбаські правові читання)" (ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 14 травня 2010 року).

² Див.: Литвинов О.М. Кримінальна юстиція як кримінальна спільнота (філософсько-правові аспекти прихованих інтенцій культури в юридичній термінології) // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. – 2011. – Вип. 2. – С. 291-301.

³ Поняття "сенс" використовується в загальному вжитку, поняття "смісл" – у більш вузькому (філософському, логічному, науковому) значенні (пояснення для російськомовно-мільярдних читачів).

науку, у якій аксіоматичність, що відбиває так би мовити професійну домовленість, визнається дотичною такої діяльності цим загалом (а також і всіма іншими) заради запобігання можливості руйнування основ у даному випадку тієї чи іншої науки. Наприклад, не існує і не може існувати в принципі прямої лінії, але без цього поняття було б зруйновано все, що спирається на геометричні поняття. Ще приклад, тепер із самого правознавства. Широко використовується поняття "природне право" та все, що з нього витікає, насамперед "права людини", але в суворо-формальному юридичному сенсі говорити і так, і так неможна, оскільки в першому випадку йдеться про ідеали і принципи морального (часто морально-релігійного) характеру, що на них має орієнтуватися право як закон та юридична сфера в цілому, а в другому – про філософську ідею гуманістичної спрямованості, що поступово набула (точніше буде сказати – набуває) реального значення в сфері юридичній. Але уявити життя людства сьогодні без цих понять, що набули (набувають) юридичного статусу, як і без поняття прямої лінії неможливо, оскільки і в першому випадку, і в другому це життя буде зруйноване. У першому випадку в фізичному плані, у другому – в соціальному.

Що стосується *актуальності* проблеми, запропонованої на цих рядках, то її можна визначити як необхідність постановки питання щодо смислової адекватності юридичних термінів соціальної дійсності, включаючи й цілеспрямованість правової системи взагалі, оскільки категоріальний апарат юриспруденції, маючи безпосередній вихід у соціум, матеріалізується у надзвичайно складній суміші людських відносин, інтересів тощо і реалізується винятково в однозначних рішеннях. Різні аспекти цієї проблеми розглядалися в юридичній логіці, юридичній лінгвістиці, у теорії права і філософії права, її торкалися також представники галузевих юридичних наук, зокрема й кримінального права, про що свідчать праці таких вітчизняних учених, як О. Балинська, С. Головатий, В. Демченко Т. Дудаш, С. Зархіна, О. Копиленко, М. Коржанський, Ю. Прадід, П. Рабінович, Б. Розовський, В. Титов, А. Токарська, З. Тростюк, І. Усенко та ін. Але в суто культурологічному аспекті такі питання не розглядалися, що обумовлює *наукову новизну* теми пропонуваної праці, *метою* якої є висвітлення на конкретному прикладі досить широкої розповсюдженості такої вади вітчизняної юриспруденції (включаючи й сьогоднішня), що є однією з причин деформацій правової реальності в цілому. При цьому ми спираємося на запропоноване вітчизняним філософом права С. Максимовим розуміння правової реальності в її головних "зрізах" – онтологічному, антропологічному та аксіологічному, коли поняття – правова реальність – стає "розгорнутим" образом поняття права, а "структурними елементами правової реальності виступають не ті чи інші

правові інститути, а правові феномени (світ смислів)"¹. Іншими словами, це реальність дійсних взаємовідносин, що відбивається не тільки в смислах, що їх закладено або, точніше сказати, намагається закласти законодавець, а в реалізації їх у соціальних процесах повсякденного буття.

Тому особливо прикрим є те, що зі спотворенням правової реальності ми стикаємося і на найвищому, законодавчому її рівні, коли рудименти підходів ще тоталітарних часів у вигляді якщо не цинізму, то сумнівної термінології (хоча щодо цинізму, то можна навести приклади й такі, зокрема в сфері податкової, а також в оформленні привілеїв можновладців, законодавчо – самі для себе ж – закріплених, що є, за визначенням сучасного литовського філософа та історика права А. Вайшвілі "агресією проти суспільства"², і що є принципово неприпустимим у демократичних державах).

Але про термінологію. Так, у новому (2012 року) КПК надibuємо на вельми екзотичне в безпосередньому сприйнятті з точки зору елементарного здорового глузду формулювання однієї зі статей: "Контроль за скоєнням злочину"³. Якщо виходити зі смислових значень, що існують в українській мові (і російській, Кодекс видано і російською мовою), то навіть у найбільш повних, фундаментальних тлумачних словниках ми знайдемо такі значення слова (поняття) "контроль": "1. Перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд над кимсь, чимось ... 2. Установа чи організація, що здійснює нагляд за ким-, чим-небудь або перевіряє його. 3. збірн. Контролери"⁴. Отже, виходячи зі смислових значень тих слів, що їх використано в формулюванні назви статті, то ми стаємо свідками якщо не відвертої нісенітничі (оскільки серед значень є "нагляд" та "керування", і вони є домінуючими), то вельми сумнівного вживання поняття "контроль". А якщо додати до цього невідповідність змісту цієї статті її назві, то ще й банальної логічної помилки. Тобто, певною мірою йдеться про чи то поспіх при створенні цього найважливішого для життя країни документа, чи то таку собі недбалість, але в будь-якому випадку маємо негативний приклад формування юридичної термінології.

¹ Див.: Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления. – Харьков: Право, 2002. – С. 33.

² Див. про це докладніше: Вайшвила А. Правовой персонализм (к поиску современного правопонимания) // Личность и правовое регулирование: творческие поиски раскрепощенного сознания (философия права на постсоветском пространстве): Монография /А. Вайшвила, А.И. Левченков, А.Н. Литвинов, М.А. Тюренков. – Луганск: РИО ЛГУВД, 2006. – С. 8-29.

³ Див.: Кримінальний процесуальний кодекс України. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – Ст. 271.

⁴ Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – С. 451.

Серед основних результатів раніше здійсненого дослідження (трохи повторимося) був висновок, що за всіх умов прийняття точки зору можливості особливостей суто спеціально-професійного вживання термінів, культурологічний підхід дозволяє виявити й, як мінімум частково, відповідність закладених у слові конотацій – вираження смислів, що є наслідком неминучої онтологічної вкоріненості того явища, що його відбиває той чи інший термін (або термінопоняття). Тобто, якщо основними визначальниками поняття "кримінальний" є такі поняття, як "карний" та "злочинний", то за певних умов розуміння "кримінальної юстиції" як "злочинної юстиції" або "кримінальної міліції" як "злочинної міліції" мають достатньо підстав. Такими "певними умовами" в нашому випадку є функціонування означених цими термінами інституцій в культурах вторинних смислів, де притаманна їм – культурам – якість імітаційності та перекручення смислів і проявляється чи то парадоксальним чином, чи то в діалектичний спосіб у виявленні суті діяльності саме через "проговорення" в спосіб звернення до засадничого значення слова без "професійно обумовленої" опосередкованості. Така собі "обмовка за Фрейдом" на підсвідомому рівні, тільки не сексуальному ґрунті, а на ґрунті професійному, що є, у цьому випадку, прямо пов'язаним із постійним контактуванням зі злочинним світом. Саме це ми й означили "прихованими інтенціями культури в юридичній термінології", тут лише слід додати про їхній внесок у прояснення тих явищ, що спотворюють, у контексті основного змісту цього підрозділу, смисл поняття "правова реальність".

Як зазначають В. Титов та С. Зархіна у фундаментальній праці, присвяченій історичному розвитку філософсько-логічних концепцій мови права, ця мова "має бути *точною та ясною*, її слова і терміни повинні мати суворо визначений смисл", а також їй "мають бути притаманні *простота і найдійність синтаксичних конструкцій*, що виключають двосмисленність"¹ (курсив авторів, у нашому контексті ми б ще підкреслили "виключають двосмисленність" – О. Л.). Але закінчимо наведену думку відомих вітчизняних дослідників: "Оскільки правова норма за своєю логічною природою є командою, що виражає *вимогу, уповноважування, дозвіл або заборону*, неточність або двосмисленність в її вираженні призведе до того, що її не будуть адекватно розуміти й виконувати"² (курсив авторів. – О. Л.).

Тепер повернемося до ст. 271 нового КПК України, точніше, до формулювання її назви. У науковій праці, присвяченій її тлумаченню, питан-

¹ Див.: Титов В.Д., Зархіна С.Э. Историческое развитие философско-логических концепций языка права: монография. – Х.: Изд-во "ФИНН", 2009. – С. 23; див. також: Титов В.Д. О специфике определений в юриспруденции // Проблемы философии права. – 2005. – Том III. – № 1–2. – С. 45–50.

² Див.: Титов В.Д., Зархіна С.Э. Историческое развитие философско-логических концепций языка права: монография. – С. 23–24.

ня про відповідність назви статті Кодексу її змісту взагалі не ставиться, що не є дивним, оскільки навіть її – цієї праці – висновки є простим переліком її ж змісту, викладеним мовою навчально-методичного посібника, а проблемне поле взагалі не окреслено¹ (що є типовим зразком радянського типу юридичної науки, описово-коментаторської). Знайомлячись зі змістом цієї статті КПК, ми бачимо, і про це пише автор даної праці, що йдеться про важливе нововведення – "негласні слідчі (розшукові) дії" (до речі, саме з цього можна здогадатися – не більше – і про новизну постановки питання в ній). Далі зазначається, що, "враховуючи новаторський аспект започаткування інституту негласних слідчих (розшукових) дій, теоретико-прикладні аспекти провадження контролю за вчиненням злочину вимагають ґлибокого наукового аналізу"², з чим не можна не погодитися, хоча спочатку хотілося б дізнатися в автора про це вельми дивне (знов із суто логічної точки зору) поєднання "теоретичних" та "прикладних" аспектів у надноваторське термінологічне втілення (тобто, маємо ще один образчик "термінологічного виказування", "обмовки за Фрейдом", у конкретному випадку це стосується реального рівня наукової підготовки цього автора). Далі йде викладення змісту ст. 271 КПК України, чому передує згадка про те, що статтею 36 кодексу здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням та забезпечення нагляду за законністю його провадження належить прокуророві, і що в Кримінально-процесуальному кодексі України (правильно б було УРСР) 1960 року про це не йшлося. Так у чому ж полягає зміст "керівництва" (одне з основних значень слова "контроль") за скоєнням злочину? Виявляється, у "контрольованій поставці", "контрольованій закупці" тощо, і нам знов просто пояснюють значення таких дій.

Згідно з основними смисловими значеннями – конотацій поняття контролю, якщо виходити з назви ст. 271 КПК, злочинець має підготувати та здійснити злочин під "чуйним та мудрим" керівництвом працівника правоохоронних органів, і слід розуміти, що прокурор повинен прискіпливо слідкувати, щоб злочин було скоєно в суворій відповідності до певних статей нового КПК (а йдеться, між іншим, про тяжкі та особливо тяжкі злочини), і аж ніяк інакше. Зрозуміло, що це є абсурд, але стосується він лише формулювання назви цієї статті (а потім і тем наукових досліджень – буквально, дослівно, іншими словами, цей абсурд буде мати ще й міцне "наукове" обґрунтування, до одного з яких ми звернулися на поточних рядках). Найбільш припустимим поясненням такого формулювання назви є недбалий переклад відповідних статей з іноземних ко-

¹ Див.: Комашко В.В. Контроль за скоєнням злочину: сутність та зміст // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. – 2013. – Вип. 3. – С. 183-192.

² Комашко В.В. Контроль за скоєнням злочину: сутність та зміст. – С. 185.

дексів, що слугували за приклад у створенні нового українського Кодексу; тоді слід звертатися просто до словників (та ще й до елементарних підручників логіки, логіки теж елементарної, тобто формальної).

Є ще близькі значення поняття "контроль", що подаються в словниках синонімів, наприклад, "перевірка", "інспекція", причому, як на наш погляд, досить показово, що в "Словникові синонімів російської мови" саме слово "контроль" не має відповідника¹, а є пряме посилання на слово "перевірка", яке й тлумачиться як "1. контроль, ревізія; перевірка (*усл.*) 2. див. випробування"² (курсив у словнику. – О. Л.). Це в цілому збігається і з тлумаченням поняття "контроль" юристами насамперед як засобу й гаранта забезпечення законності в широкому сенсі³ або як форми здійснення управлінської функції, певним етапом управлінської діяльності виконавчих органів влади⁴, що, у свою чергу, збігається зі сталими тлумаченнями цього поняття (причому на академічно-науковому рівні) у процесі використання в правничій мові⁵. Не буде зайвим, як на нашу думку, у часопису, що видається у виші, згадати й про такий обов'язковий вид навчальної роботи, як "контрольна робота", що, як усім відомо, означає ні що інше, як "перевірочна робота" або певний вид контролю за якістю знань тих, хто навчається. Так що тоді, спираючись на формулювання тієї статті КПК, яку ми обговорюємо, можна вже говорити і про "якість скоєння злочину"? Звісно ж, це є також абсурдним, хоча в повсякденно-професійному вжитку ми і нагромаджуємо на вирази навіть з естетично забарвленими виразами на кшталт "прекрасно організований злочин" чи то навіть "талановитий злочинець"⁶.

Тому повернемося до висловленої в цьому тексті гіпотези, що спирається на загальноконцептуальну "точку відліку", викладену на його

¹ Див.: Александрова З.Е. Словарь синонимов русского языка: около 9 000 синонимических рядов / Под ред. Л.А. Чешко. Изд. 4-е, репродуцированное. – М.: Русский язык, 1975. – С. 199.

² Див.: Александрова З.Е. Словарь синонимов русского языка. – С. 425.

³ Див., напр.: Соломатина Е.А. Понятие, сущность и основные черты парламентского контроля за деятельностью правоохранительных органов // Юридический мир. – 2006. – № 10. – С. 75.

⁴ Див., напр.: Андреева А.Ю. К вопросу о соотношении понятий "контроль" и "надзор" // Административное право и процесс. – 2009. – № 2. – С. 21.

⁵ Див.: **Контроль** – контроль, перевірка, нагляд // Російсько-український словник правничої мови (понад 67 000 слів): Праця Правничо-Термінологічної Комісії при Соціально-Економічному Відділі Академії Наук / Гол. ред. акад. А.Ю. Кримський. – К.: 3 друкарні Української Академії Наук, 1926. – С. 56

⁶ Залишаємо за межами розгляду етичний аспект діяльності таких відомих злочинців, як Робін Гуд, Устим Кармелюк, Степан Разін та інших народних героїв, хоча список можна б було починати з Гульгамеша, Геракла чи Спартака. Якщо суди додати народних повстанців усіх часів та народів, включаючи політ'язнів колишнього СРСР, то це й буде справжня тема окремого і справжнього наукового дослідження.

початку. Так, у спеціалізованому англо-російському юридичному словнику знаходимо такі значення: "контроль; регулювання; режим; стримування; нормування"¹, де ми, за смисловими значеннями, а також за елементарним здоровим глуздом виокремлемо значення "стримування", за такого ж підходу це можна тлумачити як "протидію" або щось у цьому смислового полі або значенні.

Далі. В "Англо-українському словнику", крім уже відомих значень "керівництво, управління" ("керувати, управляти") та "контроль, перевірка" ("контролювати, перевіряти") є також значення "стримувати"², що й дозволяє в цьому конкретному випадку наполягати на ствердженні щодо тих гіпотетичних положень, що їх було висловлено. Недбалість, незавершеність та така собі неохайність у використанні тих чи інших термінів (термінопонять) свідчить не тільки про невідповідальність певної особи або навіть такого ж певного колективу авторів, а й про саме ті онтологічні підмурки процесів, що відбуваються, і що може бути хоча б дотичним до пояснення фактологічності такого, наприклад, явища, як "перевертні в погонах" тощо, і це є реальною проблемою нашого реального життя. Тобто, "контроль над скоєнням злочину" як керуваність злочинністю з боку тих структур, що мають назву правоохоронних органів (і не тільки них) існує, про що в нашому випадку свідчить текст нового КПК, оскільки на незгартність та безглуздість такого формулювання ніхто навіть не звертає уваги, настільки до цього звикли. Утім, це є доволі природним для культур вторинних смислів, тим більше, що й соціально-правова реальність нашої країни, як і більшості інших країн світу, це тільки підтверджує. Мається на увазі елементарна відповідність права (та, звичайно, і закону) принципам справедливості та свободи, що породжує динаміку креативного розвитку, а не жорсткої сили (чи то фізичної, чи то сили влади, чи то їхнього поєднання), що породжує нахабність з одного боку та страх з іншого, і про якісь там творчі змагання навіть не йдеться.

Так ми можемо стверджувати, оскільки інакше в Кримінальному процесуальному кодексі України статті 271 було б надано заголовок "Стримування скоєння злочину" або "Протидія скоєнню злочину". Або було б використано термін (слово) зі смислового поля "стримування" чи "протидії" як "боротьби" тощо, але геть не "керування скоєнням злочину", як то є сьогодні, якщо ми мислимо українською або російською мовою.

¹ Див.: Адрианов С.Н., Берсон А.С., Никифоров А.С. Англо-русский юридический словарь. – М.: Рус. яз. при участии ТОО "Рей", 1993. – С. 116-117.

² Див.: Англо-український словник: близько 20 000 слів / Уклад. Н.М. Биховець, І.І. Борисенко, Г.О. Герасименко та ін.; відп. ред. Ю.О. Жлуктенко. – 3-тє вид. – К.: Радянська школа, 1991. – С. 94.

Висновок. Виходячи із загальнометодологічної позиції, що її було викладено на початку цієї статті, ми можемо констатувати наступне. У назві цієї статті КПК певною мірою (значною чи не значною, виявити це є завданням науковців – представників галузевих юридичних наук, зокрема кримінального права, кримінального процесу та ОРД) відбився той реальний стан речей, що саме культурологічний підхід дозволяє його встановлювати завдяки онтологічній вкоріненості дій, що їх сформульовано на гносеологічному рівні, як то ми бачимо на прикладах понять "кримінальна юстиція", "кримінальна міліція" та "контроль за скоєнням злочину". Міра або ступінь "злочинного" в самій соціальній реальності (бо реальність правову і такі визначення, особливо в тому вигляді, що ми маємо в ст. 271 КПК України, і такі дії, що приховані інтенції виказують через цю недбалу, але надто красномовну термінологію спотворюють однозначно) – це і є реально значуще завдання представників галузевих юридичних наук. Скажімо тільки, на завершення, що, крім зазначеного вище зіткнення рудиментів зашкарублого тоталітарного мислення з мисленням вільним демократичним (соціальний аспект, включаючи світоглядну складову), слід зазначити й те, що це є і зіткнення тваринного і людського (суто культурологічний аспект), а також юридичного позитивізму з природноправовим (моральним, людським, гуманістичним) мисленням, або, якщо гранично коротко – закону і права (суто правознавчий аспект). Фактично ж це є головною трагедією суспільств, що належать до вторинних культур, де прагнення людини до волі і самовираження постійно стикається з намаганнями її поневолення і бажанням залишити в рабстві. Для XXI століття це виглядає як мінімум нонсенсом. І з правової, і з моральної точки зору. Є ще й точка зору політична, яка в концентрованому вигляді (концентруючи і правову, точніше анти-правову, і моральну, точніше аморальну) виглядає майже загрозливо, оскільки цей концентрат, замішаний на рудиментах перекручення смислів радянсько-тоталітарного стибу (правоохоронні органи як органи каральні, державні органи як органи антинародні тощо) має багато продовжень, але основними є такі: перетворення на напівкримінальну або просто кримінальну державу на кшталт держав латиноамериканських або африканських, чи то взагалі зникнення України як держави.

Такі ось роздумування викликала показова недбалість у формулюванні однієї зі статей Кримінального процесуального кодексу України.

І останнє. Дуже хочеться, щоб автор запропонованого тексту був неправий. Тоді нехай це хтось доведе.